

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DIENSTVERLENING:

rob de vries b.v.
2010

Van:

rob de vries b.v.

(Tevens handelende onder de namen de Vries vastgoed / TAXATIEBUREAU ZUID / Camelot Beheer BV)

gevestigd:

**Valkenburgerweg 149
6419 AT Heerlen**

Hierna te noemen: **gebruiker**

Artikel 1 **Definities**

1.1 In deze algemene voorwaarden worden de hiernavolgende termen in de navolgende betekenis gebruikt, tenzij uitdrukkelijk anders is aangegeven of uit de context anders blijkt.

Advies:	Resultaat van de dienstverlening;
Consument:	een natuurlijke persoon, die te dezen niet handelt in de uitoefening van beroep of bedrijf;
Courtage / honorarium:	de vergoeding die de adviseur toekomt voor diens werkzaamheden, de omzetbelasting daarin niet begrepen, ook courtage genoemd;
Derden adviseurs:	adviseurs, die geen partij zijn bij de opdracht opgedragen aan de adviseur;
Deze regeling:	algemene voorwaarden rob de vries b.v. 2010;
Dienstverlening:	de aard van de prestatie, welke kan bestaan uit advisering, bemiddeling t.b.v. verkoop / aankoop, bemiddeling t.b.v. verhuur / aanhuur, taxatie, optreden als lasthebber;
Documenten:	informatiedragers in welke vorm dan ook;
Fase:	een afgebakend stadium met een gedefinieerd en toetsbaar resultaat;
Gebruiker:	de gebruiker van de algemene voorwaarden;
Kosten:	toezichtskosten en bijkomende kosten, de omzetbelasting daarin niet begrepen;
Opdracht:	de overeenkomst tussen opdrachtgever en adviseur;
Opdrachtgever:	de wederpartij van gebruiker;
Opdrachtnemer:	de partij die de opdracht aanvaardt;
Overeenkomst:	de overeenkomst tot dienstverlening;
Toerekenbare tekortkoming:	een tekortkoming die een goed en zorgvuldig handelend adviseur of opdrachtgever onder de betreffende omstandigheden en met inachtneming van normale oplettendheid –en waar het de adviseur betreft: met de voor de opdracht vereiste vakkennis en middelen uitgerust- heeft kunnen en behoren te vermijden;
Voorwaarden:	de onderhavige algemene voorwaarden

Artikel 2 **Algemeen**

- 2.1 Deze voorwaarden gelden voor iedere aanbieding, offerte en overeenkomst tussen gebruiker en een opdrachtgever waarop gebruiker deze voorwaarden van toepassing heeft verklaard, voor zover van deze voorwaarden niet door partijen uitdrukkelijk en schriftelijk is afgeweken.
- 2.2 Alle werkzaamheden die gebruiker voor opdrachtgever feitelijk verricht worden geacht te zijn gebaseerd op een mondelinge of schriftelijke overeenkomst, van alle overeenkomsten (ook de mondelinge) maken deze voorwaarden deel uit.
- 2.3 De onderhavige voorwaarden zijn eveneens van toepassing op alle overeenkomsten met gebruiker voor de uitvoering waarvan gebruiker derden inschakelt.
- 2.4 Eventuele afwijkingen op deze algemene voorwaarden zijn slechts geldig indien deze uitdrukkelijk schriftelijk zijn overeengekomen.
- 2.5 De toepasselijkheid van eventuele inkoop- of andere voorwaarden van opdrachtgever wordt uitdrukkelijk van de hand gewezen. Gebruiker is slechts bereid een overeenkomst met opdrachtgever aan te gaan op basis van de toepasselijkheid van de onderhavige algemene voorwaarden (zie ook artikel 3 lid 3).
- 2.6 Indien een of meerdere der bepalingen in deze algemene voorwaarden nietig zijn of vernietigd mochten worden blijven de overige bepalingen van deze algemene voorwaarden volledig van toepassing. Gebruiker en opdrachtgever zullen alsdan in overleg treden teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige c.q. vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij indien en voor zoveel mogelijk het doel en de strekking van de oorspronkelijke bepaling in acht worden genomen.

Artikel 3 **Aanbiedingen en offertes**

- 3.1 De door gebruiker gemaakte offertes zijn vrijblijvend; zij zijn geldig gedurende 30 dagen, tenzij anders aangegeven.
- 3.2 De prijzen in de genoemde aanbiedingen en offertes zijn exclusief BTW en andere heffingen van overheidswege, alsmede eventuele in het kader van de overeenkomst te maken kosten, waaronder kosten van derden, reiskosten en verzend- en administratiekosten, tenzij anders aangegeven.
- 3.3 De onderhavige voorwaarden worden geacht deel uit te maken van alle aanbiedingen en offertes door gebruiker. Door akkoord te gaan met een aanbieding of offerte stemt de opdrachtgever in met de algemene voorwaarden van gebruiker, ook al zou in de overeenkomst niet opnieuw naar de algemene voorwaarden zijn verwezen. Indien de aanvaarding afwijkt van het in de offerte opgenomen aanbod (b.v. in een omstandigheid als bedoeld in artikel 2 lid 4) is gebruiker daaraan niet

gebonden. De overeenkomst komt dan niet overeenkomstig deze afwijkende aanvaarding tot stand, tenzij gebruiker anders aangeeft. Indien de opdrachtgever in een dergelijke situatie uitvoering van de werkzaamheden als omschreven in de aanbieding of offerte feitelijk accepteert, wordt hij geacht in te hebben gestemd met de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van gebruiker.

- 3.4 Een samengestelde prijsopgave verplicht gebruiker niet tot het verrichten van een gedeelte van de opdracht tegen een overeenkomstig deel van de opgegeven prijs.
- 3.5 Aanbiedingen of offertes gelden niet automatisch voor toekomstige opdrachten.
- 3.6 Deze voorwaarden zijn eveneens van toepassing op eventuele aanvullende opdrachten en vervolgoopdrachten van opdrachtgever.

Artikel 4 Uitvoering van de overeenkomst

- 4.1 Gebruiker zal de overeenkomst naar beste inzicht en vermogen en overeenkomstig de eisen van goed vakmanschap (doen) uitvoeren, een en ander met inachtneming van de zorgvuldigheid, deskundigheid en het vakmanschap waarop bij het uitbrengen van adviezen in het kader van de betrokken opdracht mag worden vertrouwd. Tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen heeft de opdracht waarop de overeenkomst betrekking heeft het karakter van een inspannings- en niet van een resultaatsverplichting.
- 4.2 Adviezen, en (des-) investeringsadviezen in het bijzonder, zijn gebaseerd op een te goeder trouw, naar beste kennis en wetenschap verrichte waardebeoordeling van het betreffende onroerend goed en de economische - en markttechnische omstandigheden zoals redelijkerwijze bekend op het moment van het uitbrengen van het advies. Eventuele wijzigingen in de gronden waarop het advies is gebaseerd die zich voordoen nadat het advies is uitgebracht, dan wel op het moment van uitbrengen van het advies redelijkerwijze niet te voorzien waren, kunnen niet tot enige aanspraak jegens gebruiker leiden.
- 4.3 Gebruiker heeft het recht de werkzaamheden of delen daarvan te laten verrichten door derden.
- 4.4 De opdrachtgever draagt er zorg voor dat alle gegevens, waarvan gebruiker aangeeft dat deze noodzakelijk zijn of waarvan de opdrachtgever redelijkerwijs behoort te begrijpen dat deze noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de overeenkomst, tijdig aan gebruiker worden verstrekt. Indien de voor de uitvoering van de overeenkomst benodigde gegevens niet tijdig aan gebruiker zijn verstrekt, heeft gebruiker het recht de uitvoering van de overeenkomst op te schorten en / of de uit de vertraging voortvloeiende extra kosten volgens de gebruikelijke tarieven aan de opdrachtgever in rekening te brengen.
- 4.5 De werkzaamheden die gebruiker voor opdrachtgever verricht kunnen naar hun aard aanvullend en (besluitvormings-) ondersteunend zijn aan die van de organisatie van opdrachtgever. In die gevallen zorgt opdrachtgever voor adequate ondersteuning en begeleiding vanuit zijn organisatie en tijdige besluitvorming en terugkoppeling.

- 4.6 Gebruiker is niet aansprakelijk voor schade, van welke aard ook, doordat gebruiker is uit gegaan van door de opdrachtgever verstrekte onjuiste en / of onvolledige gegevens, tenzij deze onjuistheid of onvolledigheid voor gebruiker kenbaar behoorde te zijn.
- 4.7 Indien is overeengekomen dat de overeenkomst in fasen zal worden uitgevoerd kan gebruiker de uitvoering van die onderdelen die tot een volgende fase behoren opschorten tot dat de opdrachtgever de resultaten van de daaraan voorafgaande fase schriftelijk heeft goedgekeurd.
- 4.8 Indien door gebruiker of door gebruiker ingeschakelde derden in het kader van de opdracht werkzaamheden worden verricht op de locatie van opdrachtgever of een door opdrachtgever aangewezen locatie, draagt opdrachtgever kosteloos zorg voor de door die medewerkers in redelijkheid gewenste faciliteiten.
- 4.9 Opdrachtgever vrijwaart gebruiker voor eventuele aanspraken van derden, die in verband met de uitvoering van de overeenkomst en/of de opvolging door opdrachtgever van het resultaat daarvan schade lijden en welke aan opdrachtgever toerekenbaar is.

Artikel 5 Aanpassing en/of wijziging van de overeenkomst

- 5.1 Aanpassingen van de opdracht:
- 5.1.1 Partijen treden met elkaar in overleg over een aanpassing van de opdracht indien:
- zich wijzigingen in de uitgangspunten of andere omstandigheden dien ten grondslag lagen aan de opdracht voordoen
- de behoorlijke vervulling van de opdracht extra werkzaamheden vereist.
Bij dit overleg nemen partijen elkaars gerechtvaardigde belangen in acht.
- 5.1.2 De volgende omstandigheden geven in ieder geval aanleiding de opdracht aan te passen:
- relevante wijzigingen van (overheids)voorschriften of –beschikkingen;
- relevante wijzigingen in het programma van eisen dan wel de oorspronkelijke opdracht;
- door de opdrachtgever verlangde wijzigingen op of varianten van werkzaamheden die reeds goedgekeurd zijn, dan wel onderdeel uitmaken van een fase die reeds goedgekeurd is;
- extra werkzaamheden die tijdens de vervulling van de opdracht noodzakelijk blijken.
- 5.1.3 Leidt het overleg als bedoeld in 5.1.1 tot een aanpassing van de opdracht, dan handelen partijen overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4.
- 5.2 Onvoorziene omstandigheden:
Op verlangen van een der partijen kunnen de rechten en verplichtingen voortvloeiend uit de opdracht worden gewijzigd op grond van onvoorziene omstandigheden, welke van dien aard zijn dat de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de opdracht niet mag verwachten. Aan de wijziging kan terugwerkende kracht worden verleend.

Artikel 6 Contractsduur; uitvoeringstermijn

- 6.1 De overeenkomst tussen gebruiker en een opdrachtgever wordt aangegaan voor onbepaalde tijd, tenzij uit de aard van de overeenkomst anders voortvloeit of partijen uitdrukkelijk en schriftelijk anders overeenkomen.
- 6.2 Is binnen de looptijd van de overeenkomst voor de voltooiing van bepaalde werkzaamheden een termijn overeengekomen, dan is dit nimmer een fatale termijn. Bij overschrijding van de uitvoeringstermijn dient de opdrachtgever gebruiker derhalve schriftelijk in gebreke te stellen.

Artikel 7 Honorarium / courtage

- 7.1 Partijen kunnen bij het tot stand komen van de overeenkomst een vast honorarium overeenkomen.
- 7.2 Indien geen vast honorarium wordt overeengekomen, zal het honorarium worden vastgesteld op grond van werkelijk bestede uren. Het honorarium wordt berekend volgens de gebruikelijke uurtarieven van gebruiker, geldende voor de periode waarin de werkzaamheden worden verricht, tenzij een daarvan afwijkend uurtarief is overeengekomen.
- 7.3 Het honorarium is en eventuele kostenramingen zijn exclusief BTW.
- 7.4 Bij opdrachten met een looptijd van meer dan drie maanden zullen de verschuldigde kosten periodiek in rekening worden gebracht.
- 7.5 Indien geen nadere tariefafspraken zijn overeengekomen gelden navolgende courtages (tarieven te vermeerderen met BTW)
- 7.5.1 Bij koop / verkoop (middels verrekening bij notaris)

Koopsom k.k.:

- tot € 1.000.000,-:	2%
- van € 1.000.000 – 5.000.000,-:	€ 20.000,- + 1,75% over het meerdere boven € 1.000.000,-
- van € 5.000.000 – 10.000.000,-:	€ 90.000,- + 1,5% over het meerdere boven € 5.000.000,-
- hoger dan € 10.000.000,-:	€ 165.000.000,- + 1,25% over het meerdere boven € 10.000.000,-

7.5.2 Bij verhuur / aanhuur:

10% van de brutojaarhuur bij een looptijd van de huurovereenkomst < 5 jaar en
15% van de brutojaarhuur bij een looptijd van de huurovereenkomst ≥ 5 jaar,
waarbij een minimum courtage geldt van € 2.500,-

7.5.3 Bij advisering:

Tarief: € 250,- / uur (reisuren 40%) plus 10% verschotten.

7.5.4 Bij taxatie:

Getaxeerde waarde:	Tarief:
- tot € 500.000,- :	2 ‰ met een minimum van € 750,-
- van € 500.000,- tot € 3.000.000,-:	€ 1.000,- + 1,75 ‰ over het meerdere boven € 500.000,-
- van € 3.000.000,- tot € 5.000.000,-:	€ 4.100,- + 1,5 ‰ over het meerdere boven € 3.000.000,-
- ≥ € 5.000.000,-:	€ 7.500,- + 1,25 ‰ over het meerdere boven € 5.000.000,-

7.5.5 Bij koop en verkoop van aandelen in een vennootschap waarvan het bezit geheel of gedeeltelijk uit onroerend goed bestaat, wordt de courtage berekend over de, blijkens het betreffende aantal aandelen, verhandelde fractie van de vastgoedcomponent in de verkoopwaarde van het onroerend goed van de vennootschap.

7.6 Wanneer een tot stand gekomen overeenkomst door wanprestatie van een der partijen of om andere reden niet tot uitvoering komt laat dit het recht van de makelaar op courtage onverlet. Bij overeenkomsten, waarvan de definitieve totstandkoming of de verplichting tot uitvoering, krachtens een tot de overeenkomst behorend beding, afhankelijk is van een opschortende of ontbindende voorwaarde, is ook het recht op courtage daarvan afhankelijk, tenzij een van partijen of beide de betreffende voorwaarde niet overeenkomstig de strekking hanteren.

7.7 Het bedrag van de courtage is afhankelijk van de soort en inhoud van de tot stand gekomen overeenkomst, ook al wijkt deze af van de opdracht en ongeacht of de overeenkomst tijdens de looptijd van de opdracht dan wel na het einde daarvan tot stand komt. Het bedrag wordt bepaald door hetgeen is gesteld in 7.5.

7.8 Onder de totstandkoming van een overeenkomst wordt tevens verstaan het door opdrachtgever meewerken aan een handeling als gevolg waarvan het onroerend goed geheel of gedeeltelijk wordt verkocht of toebedeeld aan de opdrachtgever en/of een derde en in verband daarmee de uitvoering van de opdracht geen verdere voortgang vindt.

7.9 In geval de makelaar door toedoen van zijn opdrachtgever niet kan vaststellen over welk bedrag hij courtage in rekening moet brengen, heeft hij het recht dit bedrag volgens eigen taxatie te bepalen en is de naar dit bedrag berekende courtage verschuldigd.

- 7.10 Met inachtneming van het bepaalde in artikel 7.6 is de courtage verschuldigd en opeisbaar op het moment van het tot stand komen van de overeenkomst.
- 7.11 Ingeval van koop/verkoopbemiddeling geldt dat de opdrachtgever eveneens courtage is verschuldigd indien de overeenkomst weliswaar tot stand komt na het einde van de opdracht maar het gevolg is van activiteiten van de opdrachtgever die de makelaar bij het vervullen van zijn opdracht kunnen belemmeren of diens activiteiten doorkruisen of deze totstandkoming verband houdt met dienstverlening van de makelaar aan de opdrachtgever gedurende de looptijd van de opdracht. Dit verband wordt behoudens tegenbewijs verondersteld aanwezig te zijn indien de overeenkomst tot stand komt binnen drie maanden na het einde van de opdracht. Indien de opdracht eindigt als gevolg van intrekking door de opdrachtgever en de opdrachtgever bij de intrekking een termijn in acht neemt, is bovengenoemde periode van drie maanden zoveel korter als er tijd ligt tussen het moment waarop de makelaar de schriftelijke mededeling inzake de intrekking ontvangt en dat waarop de opdracht eindigt. Het voorgaande geldt niet indien ten tijde van het einde van de opdracht een soortgelijke opdracht aan een collega-makelaar is verstrekt en deze opdracht op het moment van totstandkoming van de overeenkomst nog loopt.

Artikel 8 Betaling

- 8.1 Betaling dient te geschieden binnen 14 dagen na factuurdatum, op een door gebruiker aan te geven wijze in de valuta waarin is gedeclareerd. Bezwaren tegen de hoogte van de declaraties schorten de betalingsverplichting niet op.
- 8.2 Indien opdrachtgever in gebreke blijft in de betaling binnen de termijn van 14 dagen dan is de opdrachtgever van rechtswege in verzuim. Opdrachtgever is alsdan een rente verschuldigd van 1% per maand, tenzij de wettelijke rente hoger is in welk geval de wettelijke rente geldt. De rente over het opeisbaar bedrag zal worden berekend vanaf het moment dat opdrachtgever in verzuim is tot het moment van voldoening van het volledige bedrag.
- 8.3 In geval van liquidatie, faillissement, beslag, surseance van betaling van de opdrachtgever, of indien de wederpartij wordt toegelaten tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen zijn de vorderingen van gebruiker op de opdrachtgever onmiddellijk opeisbaar.
- 8.4 Gebruiker heeft het recht de door opdrachtgever gedane betalingen te laten strekken in de eerste plaats in mindering van de kosten, vervolgens in mindering van de opgevallen rente en tenslotte in mindering van de hoofdsom en de lopende rente. Gebruiker kan, zonder daardoor in verzuim te komen, een aanbod tot betaling weigeren, indien de opdrachtgever een andere volgorde voor de toerekening aanwijst. Gebruiker kan volledige aflossing van de hoofdsom weigeren, indien daarbij niet eveneens de opgevallen en lopende rente alsmede de kosten worden voldaan.
- 8.5 Opdrachtgever is enkel tot een bedrag ad € 10.000,- excl. BTW bevoegd tot verrekening.

Artikel 9 Eigendomsvoorbehoud

- 9.1 Alle door of middels gebruiker geleverde zaken, daaronder eventueel mede begrepen ontwerpen, schetsen, tekeningen, films, software, (elektronische) bestanden, enz., blijven eigendom van gebruiker totdat de opdrachtgever alle verplichtingen uit alle met gebruiker gesloten overeenkomsten is nagekomen.
- 9.2 De opdrachtgever is niet bevoegd de onder het eigendomsvoorbehoud vallende zaken te verpanden noch op enige andere wijze te bezwaren.
- 9.3 Indien derden beslag leggen op de onder eigendomsvoorbehoud geleverde zaken danwel rechten daarop willen vestigen of doen gelden, is opdrachtgever verplicht gebruiker zo snel als redelijkerwijs verwacht mag worden daarvan op de hoogte te stellen.
- 9.4 De opdrachtgever verplicht zich de onder eigendomsvoorbehoud geleverde zaken te verzekeren en verzekerd te houden tegen brand, ontploffings- en waterschade alsmede tegen diefstal en de polis van deze verzekering op eerste verzoek ter inzage te geven.
- 9.5 Door gebruiker geleverde zaken, die krachtens het onder 1. van dit artikel bepaalde onder het eigendomsvoorbehoud vallen, mogen slechts in het kader van een normale bedrijfsuitoefening worden doorverkocht en nimmer als betaalmiddel worden gebruikt.
- 9.6 Voor het geval dat gebruiker zijn in dit artikel aangeduide eigendomsrechten wil uitoefenen, geeft de opdrachtgever reeds nu onvoorwaardelijke en niet herroepbare toestemming aan gebruiker of door deze aan te wijzen derden om al die plaatsen te betreden waar de eigendommen van gebruiker zich bevinden en die zaken mede terug te nemen.

Artikel 10 Incassokosten

- 10.1 Is opdrachtgever in gebreke of in verzuim met het nakomen van één of meer van zijn verplichtingen, dan komen alle redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte voor rekening van opdrachtgever. Indien opdrachtgever in gebreke blijft in de tijdige voldoening van een geldsom, dan verbeurt hij een dadelijk opeisbare boete van 15% over het nog verschuldigde bedrag. Dit met een minimum van € 50,00.
- 10.2 Indien gebruiker hogere kosten heeft gemaakt, welke redelijkerwijs noodzakelijk waren, komen ook deze voor vergoeding in aanmerking.
- 10.3 De eventuele gemaakte redelijke gerechtelijke en executiekosten komen eveneens voor rekening van opdrachtgever.
- 10.4 Opdrachtgever is over de gemaakte incassokosten rente verschuldigd.

Artikel 11 Onderzoek, reclames

- 11.1 Klachten over de verrichte werkzaamheden dienen door de opdrachtgever binnen 8 dagen na ontdekking, doch uiterlijk binnen 14 dagen na voltooiing van de betreffende werkzaamheden schriftelijk te worden gemeld aan gebruiker. De ingebrekestelling dient een zo gedetailleerd mogelijke omschrijving van de tekortkoming te bevatten, zodat gebruiker in staat is adequaat te reageren.
- 11.2 Indien een klacht gegrond is, zal gebruiker de werkzaamheden alsnog verrichten zoals overeengekomen, tenzij dit inmiddels voor de opdrachtgever aantoonbaar zinloos is geworden. Dit laatste dient door de opdrachtgever schriftelijk kenbaar te worden gemaakt.
- 11.3 Indien het alsnog verrichten van de overeengekomen werkzaamheden niet meer mogelijk of zinvol is, zal gebruiker slechts aansprakelijk zijn binnen de grenzen van artikel 15.

Artikel 12 Bepalingen van toepassing op opzeggingen

- 12.1 Wijze van opzeggen:
De opdracht wordt opgezegd door een aan de wederpartij gerichte, schriftelijke mededeling, waarin ten minste de gronden van de opzegging dienen te worden vermeld alsmede de datum waarop de opzegging ingaat.
- 12.2 Ontbinding van de opdracht:
- 12.2.1 Buiten de in deze regeling geregelde opzeggingsgronden is ontbinding van de tussen partijen gesloten opdracht uitgesloten.
- 12.2.2 Is de opdrachtgever op grond van het bepaalde in lid 1 gerechtigd de opdracht te ontbinden, dan is het in deze regeling bepaalde omtrent de opzegging van de opdracht op de ontbinding van overeenkomstige toepassing.
- 12.3 Algemene verplichtingen van partijen na opzegging van de opdracht:
Na de opzegging van de opdracht is ieder der partijen verplicht al datgene te doen, na te laten en te gedogen dat met het oog op de redelijke belangen van haar wederpartij van haar gevergd mag worden.

Artikel 13 Opzegging van de opdracht

- 13.1 Gronden voor opzegging van de opdracht zijn:
- vertraging of onderbreking;
 - toerekenbaar tekortkomen;
 - overmacht;
 - onvermogen;
 - wijziging van de rechts- of samenwerkingsvorm;
 - overlijden;
 - arbeidsongeschikt raken van een bepaalde persoon.

- 13.2 Vertraging en/of onderbreking:
Is, gelet op alle van belang zijnde omstandigheden, de vertraging of onderbreking van de vervulling van de opdracht zodanig van aard en/of duur dat nakoming van de opdracht in ongewijzigde vorm in redelijkheid niet is te vergen, dan hebben partijen ieder het recht de opdracht op deze grond op te zeggen.
- 13.3 Toerekenbaar tekortkomen:
- 13.3.1 Is er sprake van een toerekenbare tekortkoming, dan is de wederpartij van de partij aan wier kant de toerekenbare tekortkoming zich voordoet, bevoegd de opdracht op deze grond op te zeggen.
- 13.3.2 Aan laakbaar handelen van een partij worden dezelfde rechtsgevolgen verbonden als aan een toerekenbare tekortkoming van die partij.
- 13.3.3 Het recht op opzegging laat onverlet het bepaalde in artikel 16.
- 13.4 Overmacht:
- 13.4.1 Van overmacht in de zin van deze regeling is tevens sprake, indien door feiten of omstandigheden, die niet aan een partij te wijten zijn, voortzetting van de opdracht in redelijkheid niet van haar geveerd kan worden.
- 13.4.2 De bevoegdheid om op grond van het bepaalde in dit artikel op te zeggen, komt toe aan de partij aan wier kant de overmacht zich voordoet.
- 13.5 (Financieel) Onvermogen van een der partijen:
- 13.5.1 Van financieel onvermogen van een partij is sprake, indien zij surseance van betaling of een schuldsaneringsregeling heeft aangevraagd, dan wel in staat van faillissement is verklaard.
- 13.5.2 Verkeert een partij in financieel onvermogen, of bestaan er goede gronden om aan te nemen dat zij zal tekortschieten in de nakoming van haar verplichtingen, dan is de wederpartij bevoegd haar, haar bewindvoerder of curator te sommen binnen een redelijke termijn schriftelijk te verklaren of deze in staat en bereid is om de opdracht voort te zetten. De wederpartij is gerechtigd te verlangen dat genoegzame zekerheid wordt gesteld, indien de opdracht wordt voortgezet. Blijft binnen de gestelde termijn hetzij de gevraagde verklaring dan wel de verlangde zekerheid uit, dan is de wederpartij gerechtigd de opdracht op deze grond op te zeggen.
- 13.6 Wijziging rechts- of samenwerkingsvorm:
- 13.6.1 Onder wijziging van de rechts- of samenwerkingsvorm wordt verstaan: het besluit tot ontbinding van een rechtspersoon of het verlies van rechtspersoonlijkheid, juridische fusie daaronder begrepen en het besluit tot ontbinding van een vennootschap onder firma, een commanditaire vennootschap of een maatschap.
- 13.6.2 Doet zich ten aanzien van een partij een omstandigheid als bedoeld in lid 1 voor, dan is de wederpartij bevoegd de opdracht op die grond op te zeggen indien aan die omstandigheid door haar een redelijk belang te ontleen is.

13.7 Overlijden:

13.7.1 De opdracht eindigt niet door het overlijden van een der partijen.

13.7.2 De erfgenamen of rechtverkrijgenden van de overledene wijzen op verlangen van de wederpartij binnen een daarbij te stellen redelijke termijn een van hen of een derde aan om hen in alle zaken de opdracht betreffende te vertegenwoordigen.

13.7.3 Het bepaalde in artikel 13.5.2 is van overeenkomstige toepassing.

13.7.4 Het overlijden van een der partijen geeft de wederpartij en de erfgenamen of rechtverkrijgenden van de overledene de bevoegdheid de opdracht op te zeggen.

13.8 Opdracht toevertrouwd aan bepaalde persoon:

Heeft de opdrachtgever bedongen dat de vervulling van de opdracht in het bijzonder wordt toevertrouwd aan een bepaalde persoon en doet zich te diens aanzien de omstandigheid voor als bedoeld in artikel 13.7 of wordt deze arbeidsongeschikt, dan is het bepaalde in artikel 13.5 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14 Gevolgen van de opzegging van de opdracht

14.1 Betalingsverplichting na opzegging zonder grond door de opdrachtgever:

14.1.1 Heeft de opdrachtgever de opdracht zonder grond opgezegd, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de adviseur naar de stand van de werkzaamheden te betalen:

- a. het honorarium
- b. de bijkomende kosten
- c. de toezichtskosten
- d. alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de adviseur ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere invulling van de opdracht.

14.1.2 De opdrachtgever is bovendien verplicht 10% van het resterende deel van de advieskosten te betalen, die de opdrachtgever verschuldigd zou zijn bij de volledige vervulling van de opdracht.

14.1.3 Leidt het bepaalde in 14.1.2 tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen, dan kan daarvan worden afgeweken.

14.2 Auteursrecht na opzegging zonder grond door de opdrachtgever:

14.2.1 Heeft de opdrachtgever de opdracht zonder grond opgezegd, dan mag de opdrachtgever het advies van de adviseur slechts (laten) gebruiken na voorafgaande, schriftelijke toestemming van de adviseur.

14.2.2 Aan zijn toestemming kan de adviseur voorwaarden verbinden, daaronder begrepen de betaling van een geldelijke vergoeding en het recht om erop toe te zien dat het advies volgens zijn bedoelingen wordt gebruikt.

- 14.2.3 Voorzover het bepaalde in dit artikel daarop geen inbreuk maakt, blijft het auteursrecht van de adviseur overigens onverlet.
- 14.3 Betalingsverplichting na opzegging zonder grond door de adviseur:
- 14.3.1 Heeft de adviseur de opdracht zonder grond opgezegd, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de adviseur naar de stand van de werkzaamheden te betalen:
- a. het honorarium
 - b. de bijkomende kosten
 - c. de toezichtskosten
 - d. alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de adviseur ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere invulling van de opdracht.
- 14.3.2 De betalingsverplichting van de opdrachtgever volgens het bepaalde in 14.3.1 strekt niet verder dan voorzover de werkzaamheden en de daar genoemde kosten voor de opdrachtgever van nut (kunnen) zijn.
- 14.3.3 De opdrachtgever is bevoegd 10% in mindering te brengen op het bedrag dat hij op grond van het bepaalde in 14.3.2 verplicht is aan de adviseur te betalen.
- 14.3.4 Leidt het bepaalde in 14.3.3 tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen, dan kan daarvan worden afgeweken.
- 14.4 Auteursrecht na opzegging zonder grond door de adviseur:
- 14.4.1 Heeft de adviseur de opdracht zonder grond opgezegd, dan heeft de opdrachtgever het recht zonder tussenkomst of toestemming van de adviseur diens advies te (laten) gebruiken, tenzij redelijke belangen van de adviseur zich daartegen verzetten.
- 14.4.2 De opdrachtgever is in dat geval geen vergoeding voor het auteursrecht van de adviseur verschuldigd.
- 14.4.3 Voorzover het bepaalde in dit artikel daarop geen inbreuk maakt, blijft het auteursrecht van de adviseur overigens onverlet.
- 14.5 Betalingsverplichting na opzegging door de opdrachtgever op een grond gelegen bij de adviseur:
- 14.5.1 Heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op een grond die bij de adviseur is gelegen, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de adviseur naar de stand van de werkzaamheden te betalen:
- a. het honorarium
 - b. de bijkomende kosten
 - c. de toezichtskosten
 - d. alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de adviseur ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere vervulling van de opdracht.

- 14.5.2 De betalingsverplichting van de opdrachtgever volgens het bepaalde in 14.5.1 strekt niet verder dan voorzover de werkzaamheden en de daar genoemde kosten voor de opdrachtgever van nut (kunnen) zijn.
- 14.5.3 De opdrachtgever is bevoegd 10% in mindering te brengen op het bedrag dat hij op grond van het bepaalde in 14.5.2 verplicht is aan de adviseur te betalen.
- 14.5.4 Leidt het bepaalde in 14.5.3 tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen, dan kan daarvan worden afgeweken.
- 14.5.5 Het bepaalde in 14.5.3 is niet van toepassing indien wordt opgezegd op grond van artikel 13.6 of 13.7.
- 14.6 Auteursrecht na opzegging door de opdrachtgever op een grond gelegen bij de adviseur:
Heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op een grond die gelegen is bij de adviseur, dan heeft de opdrachtgever het recht zonder tussenkomst of toestemming van de adviseur diens advies te (laten) gebruiken, tenzij redelijke belangen van de adviseur zich daartegen verzetten.
- 14.7 Betalingsverplichting na opzegging door de opdrachtgever op een grond gelegen bij de opdrachtgever:
- 14.7.1 Heeft de opdrachtgever de opdracht opgezegd op een grond die bij hemzelf is gelegen, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de adviseur naar de stand van de werkzaamheden te betalen:
- het honorarium
 - de bijkomende kosten
 - de toezichtskosten
 - alle redelijkerwijs gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit verplichtingen die de adviseur ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere vervulling van de opdracht.
- 14.7.2 De opdrachtgever is bovendien verplicht 10% van het resterende deel van de advieskosten te betalen, die de opdrachtgever verschuldigd zou zijn bij de volledige vervulling van de opdracht.
- 14.7.3 Het bepaalde in 14.7.2 is niet van toepassing indien wordt opgezegd op grond van artikel 13.4 of 13.7.
- 14.7.4 Leidt het bepaalde in 14.7.2 tot kennelijk onaanvaardbare gevolgen, dan kan daarvan worden afgeweken.

Artikel 15 Teruggave ter beschikking gestelde zaken

- 15.1. Indien gebruiker aan opdrachtgever bij de uitvoering van de overeenkomst zaken ter beschikking heeft gesteld is opdrachtgever gehouden het geleverde binnen 14 dagen in oorspronkelijke staat, vrij van gebreken en volledig te retourneren. Indien de opdrachtgever deze verplichting niet nakomt zijn alle hieruit voortvloeiende kosten voor zijn rekening.

- 15.2. Indien opdrachtgever, om welke reden ook, na daartoe strekkende aanmaning, alsnog in gebreke blijft met de onder 15.1. genoemde verplichting, heeft gebruiker het recht de daaruit voortvloeiende schade en kosten, waaronder de kosten van vervanging, op opdrachtgever te verhalen.

Artikel 16 Aansprakelijkheid van de adviseur

- 16.1 Aansprakelijkheid van de adviseur voor toerekenbare tekortkomingen:
- 16.1.1 De adviseur is jegens de opdrachtgever aansprakelijk:
- a indien er sprake is van een toerekenbare tekortkoming en
 - b de opdrachtgever de adviseur schriftelijk in gebreke heeft gesteld en daarbij de adviseur heeft gesommeerd om de gevolgen van de tekortkoming binnen een redelijke termijn te herstellen en bovendien
 - c de adviseur aan deze sommatie niet of niet tijdig heeft voldaan.
- 16.1.2 Maakt de adviseur bij de vervulling van de opdracht gebruik van een andere persoon, dan is de adviseur op gelijke wijze aansprakelijk als voor zijn eigen tekortkomingen, tenzij de andere persoon door de opdrachtgever is voorgeschreven.
- 16.2 Schadevergoeding:
- 16.2.1 Is de adviseur krachtens het bepaalde in artikel 13 aansprakelijk, dan is hij gehouden tot vergoeding van de door opdrachtgever dientengevolge geleden, directe schade.
- 16.2.2 Tot de directe schade behoren in geen geval: Bedrijfsschade, produktieverlies, omzet- en/of winstderving, waardevermindering van producten evenmin als bedragen die in de uitvoeringskosten zouden zijn begrepen als de opdracht van de aanvang af goed zou zijn uitgevoerd.
- 16.2.3 De adviseur is bevoegd om in goed overleg met de opdrachtgever voor eigen rekening tekortkomingen, waarvoor hij aansprakelijk is, te herstellen of de uit die tekortkomingen voortvloeiende schade te beperken of op te heffen.
- 16.2.4 a. De adviseur is tegenover de opdrachtgever aansprakelijk voor de directe schade door deze geleden als gevolg van een bevoegdheidsoverschrijding van de adviseur onverminderd het in 16.2.4 onder b. bepaalde. Bij de vaststelling van de schadevergoeding in gevolge het in de vorige volzin bepaalde wordt, naast de overige van belang zijnde feiten en omstandigheden, rekening gehouden met de mate, waarin de opdrachtgever door de gevolgen van de bevoegdheidsoverschrijding is gebaat.
- b. De adviseur treedt op als gemachtigde van de opdrachtgever indien en voor zover de opdrachtgever de adviseur daartoe schriftelijk heeft aangewezen. Het ontbreken van een schriftelijke machtiging kan de adviseur niet worden tegengeworpen, indien en voorzover de adviseur bewijst dat de opdrachtgever anderszins uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven, dan wel dat het optreden als gemachtigde uit de gegeven omstandigheden of de aard van de opdracht voortvloeit.

c. De opdrachtgever zal indien en voorzover de adviseur als gemachtigde is aangewezen, niet buiten de adviseur om orders en aanwijzingen geven aan derden die het object, waarop de opdracht betrekking heeft, uitvoeren of daarvoor leveranties verrichten dan wel op die uitvoering toezicht houden. Indien de opdrachtgever in een dringend geval desondanks orders of aanwijzingen als hier bedoeld heeft gegeven, zal hij de adviseur daarvan onverwijld in kennis stellen. De adviseur is niet aansprakelijk voor eventuele nadelige gevolgen van orders en aanwijzingen als hier bedoeld.

- 16.2.5 Indien een voorgeschreven persoon als bedoeld in artikel 16.1.2 niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert en de adviseur het redelijkerwijs nodige heeft gedaan om nakoming en/of schadevergoeding te verkrijgen, zal de opdrachtgever de voor de adviseur ontstane extra onkosten aan hem vergoeden, voorzover deze hem niet zijn vergoed door deze persoon. Daartegenover zal de adviseur, op eerste verzoek van de opdrachtgever, aan deze zijn vordering op deze persoon cederen tot aan het door de opdrachtgever aan hem vergoede bedrag.
- 16.2.6 Indien toekenning van de in de voorgaande leden bedoelde schadevergoeding in de gegeven omstandigheden, waaronder de technische aspecten, de relatieve omvang van de opdracht binnen een project, de aard en de ernst van de tekortkoming en de draagkracht van partijen, tot voor een of beide partijen kennelijk onaanvaardbare gevolgen zou leiden, kan het scheidsgerecht dan wel de rechter een andere schadevergoeding vast stellen.
- 16.2.7 Voor vergoeding van andere schade dan in dit artikel genoemd, is de adviseur slechts aansprakelijk indien en voorzover de tekortkoming te wijten is aan opzet of grove onzorgvuldigheid van de adviseur.
- 16.2.8 Onverminderd het in de vorige leden bepaalde is de adviseur bij opdrachten die betrekking hebben op de uitvoering van een object alleen aansprakelijk voor schaden die niet worden gedekt door een gebruikelijke beroepsaansprakelijkheidsverzekering of daarmee gelijk te stellen andere verzekering(en).
- 16.2.9 Indien en voorzover de opdrachtgever enig aan de opdracht verbonden risico heeft verzekerd, is hij gehouden eventuele schade onder die verzekering te vorderen en de adviseur te vrijwaren voor verhaalsaanspraken van de verzekeraar.
- 16.3 Omvang van de schadevergoeding:
- 16.3.1 De door de adviseur te vergoeden schade is per opdracht beperkt tot een bedrag gelijk aan de advieskosten met een maximum van € 1.000.000,-
- 16.3.2. In afwijking van het bepaalde in 16.3.1 bedraagt bij opdrachten, waarbij de opdrachtgever consument is en de advieskosten per opdracht lager zijn dan € 75.000,-, de te vergoeden schade maximaal € 75.000,-
- 16.4 Aansprakelijkheidsduur en vervaltermijnen:
- 16.4.1 Elke aansprakelijkheid van de adviseur vervalt door verloop van vijf jaren vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd.

- 16.4.2 De rechtsvordering uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming is niet ontvankelijk indien de opdrachtgever niet met bekwame spoed nadat hij de tekortkoming heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, schriftelijk en met redenen omkleed de adviseur in gebreke heeft gesteld.
- 16.4.3 Het vorderingsrecht uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming vervalt door verloop van twee jaren na de schriftelijke en met redenen omklede ingebrekestelling.
- 16.4.4 De rechtsvordering uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming is niet ontvankelijk indien deze wordt ingesteld later dan vijf jaren vanaf de dag waarop de opdracht door voltooiing of opzegging is geëindigd.
- 16.4.5 Voor de toepassing van het bepaalde in 16.4.1 en 16.4.4 wordt als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop de adviseur de einddeclaratie ter zake van de opdracht heeft verzonden.
- 16.4.6 Voor de toepassing van het bepaalde in 16.4.1 en 16.4.4 wordt voor de opdracht een object betreffende, als de dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop het object is of wordt geacht te zijn opgeleverd, mits deze oplevering geschiedt voor de in 16.4.5 bedoelde dag.
- 16.4.7 Wordt de opdracht door een consument ontbonden, dan wordt voor toepassing van het bepaalde in 16.4.1 en 16.4.4 als dag waarop de opdracht is geëindigd, aangemerkt de dag waarop de ontbinding plaatsvond.
- 16.5 Overige bepalingen verband houdende met schadevergoeding:
- 16.5.1 Het recht van de opdrachtgever op schadevergoeding vermindert niet diens verplichtingen te betalen conform de opdracht.
- 16.5.2 In geval dat een in dienst bij de adviseur zijnde persoon is gedetacheerd bij de opdrachtgever is de adviseur met inachtneming van het overig in dit hoofdstuk bepaalde slechts verantwoordelijk voor het beschikbaar zijn van deze persoon met de overeengekomen kwaliteit voor de overeengekomen periode.
- 16.5.3 Behoudens het bepaalde in het vorige lid is de adviseur niet aansprakelijk voor vergoeding van schade van de opdrachtgever of derden (mede)veroorzaakt door de ter beschikking gestelde persoon / personen.
- 16.5.4 De opdrachtgever is aansprakelijk voor en vrijwaart de adviseur ter zake van vorderingen tot vergoeding van schade van derden veroorzaakt door de aan de opdrachtgever ter beschikking gestelde persoon / personen.
- 16.6 Indien de opdrachtgever consument is, is het bepaalde in dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing, tenzij het bepaalde als onredelijk bezwarend kan worden aangemerkt.

Artikel 17 **Vrijwaringen**

- 17.1. De opdrachtgever vrijwaart gebruiker voor aanspraken van derden met betrekking tot rechten van intellectuele eigendom op door de opdrachtgever verstrekte materialen of gegevens, die bij de uitvoering van de overeenkomst worden gebruikt.
- 17.2. Indien opdrachtgever aan gebruiker informatiedragers, elektronische bestanden of software etc. verstrekt, garandeert deze dat de informatiedragers, elektronische bestanden of software vrij zijn van virussen en defecten.

Artikel 18 **Risico-overgang**

- 18.1 Het risico van verlies of beschadiging van de zaken die voorwerp van de overeenkomst zijn, gaat op opdrachtgever over op het moment waarop deze aan opdrachtgever juridisch en/of feitelijk worden geleverd en daarmee in de macht van opdrachtgever of van een door opdrachtgever aan te wijzen derden worden gebracht.

Artikel 19 **Overmacht**

- 19.1 Partijen zijn niet gehouden tot het nakomen van enige verplichting, indien zij daartoe gehinderd worden als gevolg van een omstandigheid die niet is te wijten aan schuld, en noch krachtens de wet, een rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor hun rekening komt.
- 19.2 Onder overmacht wordt in deze algemene voorwaarden verstaan naast hetgeen daaromtrent in de wet en jurisprudentie wordt begrepen, alle van buiten komende oorzaken, voorzien of niet-voorzien, waarop gebruiker geen invloed kan uitoefenen, doch waardoor gebruiker niet in staat is de verplichtingen na te komen. Werkstakingen in het bedrijf van gebruiker worden daaronder begrepen.
- 19.3 Gebruiker heeft ook het recht zich op overmacht te beroepen, indien de omstandigheid die (verdere) nakoming verhindert, intreedt nadat gebruiker zijn verplichtingen had moeten nakomen.
- 19.4 Partijen kunnen gedurende de periode dat de overmacht voortduurt de verplichtingen uit de overeenkomst opschorten. Indien deze periode langer duurt dan twee maanden is ieder der partijen gerechtigd de overeenkomst te ontbinden, zonder verplichting tot vergoeding van schade aan de andere partij.
- 19.5 Voorzover gebruiker ten tijde van het intreden van overmacht inmiddels gedeeltelijk zijn verplichtingen uit de overeenkomst is nagekomen of deze zal kunnen nakomen, en aan het nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte zelfstandige waarde toekomt, is gebruiker gerechtigd om het reeds nagekomen respectievelijk na te komen gedeelte separaat te declareren. Opdrachtgever is gehouden deze declaratie te voldoen als ware het een afzonderlijke overeenkomst.

Artikel 20 **Geheimhouding**

- 20.1 Beide partijen zijn verplicht tot geheimhouding van alle vertrouwelijke informatie die zij in het kader van hun overeenkomst van elkaar of uit andere bron hebben verkregen. Informatie geldt als vertrouwelijk als dit door de andere partij is medegedeeld of als dit voortvloeit uit de aard van de informatie.
- 20.2 Indien, op grond van een wettelijke bepaling of een rechterlijke uitspraak, gebruiker gehouden is vertrouwelijke informatie aan door de wet of de bevoegde rechter aangewezen derden mede te verstrekken, en gebruiker zich ter zake niet kan beroepen op een wettelijk dan wel door de bevoegde rechter erkend of toegestaan recht van verschoning, dan is gebruiker niet gehouden tot schadevergoeding of schadeloosstelling en is de wederpartij niet gerechtigd tot ontbinding van de overeenkomst op grond van enige schade, hierdoor ontstaan.

Artikel 21 **Intellectuele eigendom en auteursrechten**

- 21.1 Onverminderd het overigens in deze algemene voorwaarden bepaalde behoudt gebruiker zich de rechten en bevoegdheden voor die gebruiker toekomen op grond van de Auteurswet.
- 21.2 Alle door gebruiker verstrekte stukken, zoals rapporten, adviezen, overeenkomsten, ontwerpen, schetsen, tekeningen, software enz., zijn uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de opdrachtgever en mogen niet door hem zonder voorafgaande toestemming van gebruiker worden verveelvoudigd, openbaar gemaakt, of ter kennis van derden gebracht, tenzij uit de aard van de verstrekte stukken anders voortvloeit.
- 21.3 Verstrekte opdrachten worden door gebruiker uitsluitend uitgevoerd ten behoeve van opdrachtgever. Derden kunnen aan de inhoud van verrichte werkzaamheden, en meer in het algemeen aan de wijze waarop aan die verstrekte opdrachten al dan niet uitvoering is gegeven, geen rechten ontleen.
- 21.4 Gebruiker behoudt het recht de door de uitvoering van de werkzaamheden toegenomen kennis voor andere doeleinden te gebruiken, voorzover hierbij geen vertrouwelijke informatie ter kennis van derden wordt gebracht.

Artikel 22 **Monsters en modellen**

- 22.1 Is aan de opdrachtgever een monster of model getoond of verstrekt, dan wordt het vermoed slechts als aanduiding te zijn verstrekt, tenzij uitdrukkelijk wordt overeengekomen dat het te leveren product daarmee zal overeenstemmen.
- 22.2 Bij een opdracht ter zake van een onroerende zaak wordt vermelding van de oppervlakte of andere afmetingen en aanduidingen eveneens vermoed slechts als aanduiding bedoeld te zijn, zonder dat het te leveren product daaraan behoeft te beantwoorden.

Artikel 23 Geschillen

- 23.1 De rechter in de vestigingsplaats van gebruiker is bij uitsluiting bevoegd van geschillen kennis te nemen, tenzij de rechtbank, sector kanton bevoegd is. Niettemin heeft gebruiker het recht het geschil voor te leggen aan de volgens de wet bevoegde rechter.
- 23.2 Partijen zullen eerst een beroep op de rechter doen nadat zij zich tot het uiterste hebben ingespannen een geschil in onderling overleg te beslechten.

Artikel 24 Toepasselijk recht

- 24.1 Op elke overeenkomst tussen gebruiker en de opdrachtgever is Nederlands recht van toepassing.